

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Éves ár: 15 kr. (készen)

Előfizetési csupán a kiadói hivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadói hivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyitlathoz vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábszoros betűsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszüköztetnek.

Díjleg minden betűsoránál 30 kr.

Nyitlathoz garmond sor: 20 kr.

B-Gyarmat szept. 20.

A „Pester Lloyd” 255-ik számában maga Falk Miksa főszerkesztő úr kiválólag fontos választ ad a „Pesti Napló”-nak a közigazgatási államosítása ügyében írt cikkeire.

A „Pester Lloyd” tudvaleg, rendíthetetlen híve a közigazgatási államosításának, s e tekintetben több kérdést illetően összegez a „Pesti Napló” álláspontjával.

Minket, nógrádiakat Falk Miksa válasza annyiban érdekel, mert Falk Miksa a nógrádiakat azon velletások közé soroztatja, a kik az adminisztratív államosítást testtel-lelekkel elengedjük, nem kímélvén meg minket, még a „reactionarius” elnevezéstől sem.

Hogy lapunk mily állást foglal el a közigazgatási reform kérdésében, annak már több ízben adtunk kifejezést, s most is hangsúlyozzuk, hogy a vármegyének autonóm jogait fenn kell tartani, azt kvalifikált tisztviselőkkel ellátni, azok részére a nyugdíjat biztosítani s megalkotni a közigazgatási bíróságot, melynek behozatala által a fokozatos reform most egyelőre elérhető.

Oly ősi intézményt, mint a vármegye, az eddigi alkotások megalkotásánál nélkül, egy tollvonással eltörölni nem lehet.

Az ok és időszéri reformnak azonban senki sem lehet ellensége. Maga ő felsége is, most legközelebb Kisbérben a komárommegyei köldött-ség előtt határozottan kijelentette, hogy a vármegyék rendezése legközelebb napirendre kerül, s azon reményének adott kifejezést, hogy a vármegyék képviselői ezen nagy feladatban az őszint és parttá-hintet mellőzni fogják.

A vármegyék rendezése tehát csak időkérdés. Sokkal fontosabb az, hogy miként fogják a vármegyéket rendezni? S ez azon kérdés, amire Falk Miksa úr is adós maradt a felelettel, s egyszerűen ő is beéri az „államosítás” frízisával.

Némi csodálkozásunkat azonban nem leplezhetjük el: ugyanis a „Pester Lloyd” és izraelita polgártársaink érdekei (noha Falk úr lutheránus ember) igen sokszor találkoznak egymással, lévén a „Pester Lloyd” izraelita polgártársainknak legkedveltebb Leiljournalja. Iz-

raelita polgártársainknak azonban nem lehet épen rajonganiok az adminisztratív államosításért, s így a „Pester Lloyd” ezen egy esetben izraelita olvasói érdekeit nem képviseli s azok guszúsát nem találta el. A zsidó is azt tartja, hogy: „Sollens kommt etwas heisseres noch.”

Még csak egyet kívánunk megjegyezni. Milyen meg vagyunk győződve Falk úrnak nagy tudományáról s országosan elismert fényes tehetségeiről, melyekkel kormányunknak sokszor nagy és fontos szolgálatokat tett; de kétségbe vonjuk, hogy Falk úrnak módja és alkalmá lehetett volna az élet praxisából a magyar adminisztratív részletek megismerni. A magyar adminisztratívot a sajtóban tájékozatlan és hozzá nem értő emberek hideg vízzel annyira eláztatták, hogy ennek a víznek hidegsége Falk urat is borzongatja, — s így a mostani vármegye eltörölésével egészen merően — minden álmotól nélkül — ő is — sürgeti az adminisztratív államosítást. Mily átvös lenne, ha Falk úr behatóbban foglalkoznék a vármegyével! Ha ezt tette volna, vagy tenné, bizonyára Nógrád-vármegyéjét sem sorozta volna a „reactionarius” vármegyék közé, mert Nógrád mostanában a fontos haladó vármegyék kategóriájába tartozik.

Alispáni jelentés.

(Folytatás)

A tanítás eredménye kir. tanfelügyelő úrnak észleletei szerint igen változó ugyan, mégis fokozatos előhaladásra mutat s így eredmény tapasztalható a magyar nyelvnek nem magyar ajkú iskolákban tanítása körül is. Az iskolai épületekről közegészségi szempontból tartott orvosi szemlék alkalmával észlelt hiányok pótlására a kellő intézkedések megtételén, az iskola fenntartók részéről örömdetes készséggel támogatattam.

Nép tanítóink járandóságainak ki nem szolgáltatása miatt emelt papaszokat mindenkor kiváló figyelemmel nyújtattam s intézkedéseimben oda hatoltam, hogy a jogosult panaszok lehető rövid idő alatt orvoslat nyerjenek.

Áltérve a gyámsági s gondnoksági ügyek ellátására tisztelettel jelentem, hogy az 1888. év végén a gyámság alattiak száma 12714 s a gondnokság alá helyezetté 263 volt. Árvaszeinknek a beadványok feldolgozásában díszletes tevékenységet fejtett ki, amennyiben a feldolgozásban díszletes tevékenységet fejtett ki, amennyiben a feldolgozásra várt 16657 ügydarab-ból 270 darab hiány miatt elintéztet nyert, s ekként átlag egy ügy ölnök által 5462 darab bíraltatott el. A feldolgozott ügyekből 8886 ülésben tárgyalatott, míg

7501 ülésen kívül nyert elintéztet. Az elintézendők közt volt hagyatéki ügy 590, melyből végleges elintéztet 537 nyert.

Ezen hagyatékok közül csupán ingókat tartalmazó volt 18, ingó és ingatlanokból álló 239, csupán ingatlan tárgyú 267 s örökség hiányában szenvedő 13.

A számadással tartozó magán és közgázamok által beletjesztett 235 számadásban számvizsgálatra bocsájtott 210 darab, mely a számvizsgáló által mind fel is dolgoztatott.

Vármegyei gyámpénztárunkban az év végén keze-

Pénzügyi betétekben	440624 frt 41 1/2 kr.
Értékpapirokban	38550 frt
Kötelezvénybeft érték	162886 frt 39 kr.
Drágaságokban	2783 frt 12 kr.
Tartalék alap	16318 frt 41 kr.
Árverési előleg alap	1861 frt 96 kr.
Bírság pénz	731 frt 82 kr.
Szegényárak alapja	1489 frt 14 kr.
s így összesen:	665245 frt 25 1/2 kr.

Mely összegek és értékek egy rendes havi pénztár vizsgálatok alkalmával kifogástalanul kezelve találattak, mint a közigazgatási bizottság kiküldöttjével a számadási mérleg felülvizsgálatok helyesen elszámolt-nak s meglevőnek megállapítottok.

Járási főszolgabírnok általános pénzügyi ügy a vármegyei s községi alapokat érdeklő külön számadásai az elmúlt év s illetve feléről számvizsgáló felülvizsgálat alatt állanak, s hogy mindez ideig e bírálat nem nyertek azon körülménynek tudandó be, hogy főszámvizsgáló ez év elmúlt idő szakában két rendkívüli oly teendővel volt megbízandó, mely munkálkodását hosszú időn át nagymértékben igényelte. Ezek egyike, a marha járulati levelek kiadása, bevonása s elszámolása, s másik az italmérés kártalanítására iránt községek részéről bemutatott bejelentéseknek a tiszt ügyész s központi községi számvizsgáló közbenjöttével felülvizsgálata volt.

Községeink elhanyagolva volt számadásainak felülvizsgálata feltérjesztése körül, az itt ott ismételve előfordult jegyzői változások miatt, még ma sem értehetett el azon kívánatos állapot, hogy azok evől évre rendszeresen letárgyalhatnának; de mégis reményem, hogy a még hátrahagyott sorányi és veszekelői körök több évre vissza menő számadásai s a Turópolya községére nézve el rendelt leszámlás még ez évben felülvizsgálhatók lesznek.

Az aboveval körben kiderített sikasztás folytán körjegyző úr általános felfüggesztvén s letartóztatását is elrendelvé őt és ügyét a büntető bíróságnak áttul-gáltattam. A vett feljelentés alapján vármegye követeléseinek biztosítása iránt intézkedni akarván, azon meg-lépő eredményről győződtem meg, hogy ezen körjegyző a vármegye részéről fennálló követelések behajtása s beletjesztése körül mondhatnám kifogástalan eredményt mutatott fel.

TÁRCZA.

Ali bég.*

I.
A szécsényi várban a hős Ali bég
— Bár térdre borulva ünnepli a nép
— És dalt emelve rajongja körül —
Ah, nap-nap után csak mely húba merül.
„Sirva ha látom, hős vezérem,
Szép mosolyod hogy im, oda lett;
Búszke parancsol újra ha kérem:
Hív öregedtől zokra ne vedd!
Hisz te aludtal itt az ölemben,
Te hivogattál játszan engem,
És te tanultál küzdelni bátran!
Hú oldalomon anyai csatában!
Es ha szeretted, volt-e okod, szólj,
Elhídegtél most e karoktól?
Nem, nem! A régi szolga ha nincsen,
Az úr a régi, hat szemed intsen
S ossza parancsát bánság ajkaid,
Mert megöl engem, húbba ha halgat!
Oh, mond, a mi bánt
S a rózsaleányt
Elhozom, érezd ajka lelet
S legyen a hű mélyfű árde tied!”
— Ibrahim, ajkad mért seregszög?
Nem szerelem bánt, harczért epedek...
II.
Ibrahim megy pár vitézzel,
Pár jó karddal, kelevézzel
S egyre csak az erdő bújja,
No az erdő, nő a buja...
Messze, messze, Végles tájban
Dal esendül az erdő árnyán.

Holnapután, holnapután
Lakodalmas nép az utcán,
Nagy ujjongva jönnek értem: —
Pedig az lesz temetésem.
Kis madárkák, szép virágok,
Társatok itt ne hagyjátok!
Elve az el ne temessen,
A kit sohasem szerettem.*
Ez az ének, ez az ének
Zokogása gerliczének,
S kinek ajakáról fakad:
Legszébb lány a nagy ég alatt...
Ibrahim az erdőt bujja,
Fogy az erdő, fogy a buja.
A végles várak talpon áll estére,
Talpon mind egy szűk valamennyi népe,
Fölveri, kútfalat, a falat, hiában —
Áll a végles vár örökös mély gyászban.
„Hova lett a lányom, hova lett, mondjátok!
Nélküle őz apján az agaság is átok!
Mondjátok azt a szót, — kiejtli ha bírnám —
Legalább kisírom magamát a sírján.”
Feleletlő mindnek könyg ravgyó szemében,
A bűt csak egy arcon nyujtja el a szégyen.
A harag, a bosszú, hisz lakodalmára
Jött Magyhenyi László, Zólyom kapitánya.
III.

Visszatért Ibrahim s mind csak azt bámulja,
Mikor jött, kit hozott, hova lett a buja,
Hogy mióta itthon, dárkizók egyre?
Pedig Ali bégnek oda minden kedve
Oda minden kedve, nap-napra halványabb,
Öregjáról her a sötét búbanat,
Szeme bágyadt, anján a szó olyan langha:
Nem val úgy rá senki, nem tulajdon anyja!
Csak jár-ke a várban s ha meg-megáll ottan,
Maga sem tudja: miért? sive nagyot dobban.
„Gyujtoly te sóhaj, mely repül szelém
S kacag, ha látod, mivé lettem én;

Hareczk tusája vett a híre föl,
S szívem verése könnyedem megöl...
Ki vagy te, gúny vagy részvét ajkadon;
Lássam, ki zengi vissza sóhajom?!

Ajtó nyílik, rajt! sóhaj lebben át,
Az édes álom szép valóra vált.

„Te vagy leányka, a kit enleget
Szívem, ha alma a legdesesebb,
Te vagy, szerelem a kit szomjazott,
Te vagy, kit az ég átvölgye adott,
Te vagy, te voltál élttem ostroma,
Nem látak én, nem, ide lenn soha!...
S im látom öreged édes hajnalát,
Szívem is reszelt, bajlón ha lát,
S szemedből, érzem, szép napom fakad,
Eloltja égő szomjam ajakad:
Oh, látlak, látlak, térdelék eléd,
Könyörgök, vész rám egy tekintet
Búvós szemednek s ad új életet,
Vagy öl meg, így is boldogabb leszek!

Térled az ifju, elfojtja lehet,
Ráhajol a lány s ajk ajakon ég,
Edes a csók; — a lány sirva fakad...
Zord szelek űzik a kis madarat.

„Hisz szavi gerlem, rózsaleányom,
Drága szívemnek semmi se fájjon;
A tavasz évit multba ne temesd,
Öleljük a máit s szebb jövőnk vezesd,
Itaként követlek fényen, árnyon át,
Felejttem a hirt, pompa bíborát,
A nagy Istambul, a földnek egét,
Hol huri kínálja hő kebelet,
— És a padisáht, ki ha szót, a föld
Homokba vész, vagy ékes arcot öll,
S Allah, ki hívet boldogítja lenn
S édes keblére hívja oda fenn:
Mind elhagyom, el, légy te mindennem!
Üdvöt nem űk, csak te adhat sz nekem!

* Szoró szavalt S. Kirákn a tanító Árvaszei jászba 1888. augusztus 28-án tartott hangversenyen.

Ugyanezen sikasztási ügyből kifolyólag kénytelen valék a nagybörccsei körjegyző ellen is fegyelmi vizsgálatot rendelni el s az állásot felfüggeszteti, mintha ellenében meg segélyezési alkalmatlanságának idejéből szintén a sikasztás vádját emlegette; miért is jelenlegi körjegyző körenek közegében a pénzügyi eljárási vizsgálat tárgyává tettem kell.

Vessey Dező járási utbiztos ellen folyamatban volt fegyelmi ügy legfeljebb fokon elintézt utóbb; nevezett a fegyelmi eljárás során megállapított fegyelmi vétségei alapján 500 frtnyi pénzbüntetéssel sújtott.

Szerény Gábor b. gyarmati járási főszolgabíró ellen folyamatba tett fegyelmi vizsgálatot sok oldalú elfoglaltságom miatt mind eddig be nem fejeztem; de hivatali ügyeit 1884. évtől 1889-ig s a kihágásokat 1880. évtől 1889-ig maradvizsgálva, reményem van, hogy azt, meg szabadság időm megkezdése előtt befejeznem sikerülök.

(Folytatás és vége következőkben)

Az iskolába való belépés orvosi szempontból.

Egy állam műveltségi foka mindenképp iskolagyerekek állapotától van függőre levő. A népek műveltségét, oktatásához és neveléséhez szükséges eszköz a népiszkola. Ez nemcsak az elméleti és ismereteket szolgáltat, hanem e mellett van erkölcsnevelő ereje is. Statisztikailag meg van állapítva, hogy a műveltség növekedésével a súlyos bűntettek száma csökken.

Ausztria-Magyarország összes elemi iskolájában a tanítási mód, valamint a tananyagának helyes megválasztása és beosztása hosszú és gazdag tapasztalatok alapján lett elrendezve.

Mig az utolsó évtizedek alatt tanfériak, orvosok és hatóságok behatárolt foglalkoztak azon kérdéssel, hogy az iskolai intézkedések a gyermekek egészségére nézve mily nagy hasznúak; nemely vizsgálataknak ezáltal eleje vétele, mások azonban segélyre vártak.

Az iskolai egészségügy az általános egészségügyben ma már előnyös helyet foglal el.

Mi itt csak egészségügyi szempontból akarjuk a kérdést fejtegetni, hogy melyik idő a legalkalmasabb az iskolába való belépésre.

Oly országokban, hol törvényes iskolai kötelezettség áll fenn, annak megkezdését majd a 6-ik életévre tehetik az 5-ik életév betöltése után évre, majd a 7-ik vagy a 8-ik évre helyezik; e szerint ezen három életév az iskolai hatóságok által legalkalmasabbnak találtatott az elemi iskolába való belépésre.

Legújabb időben kizárólag a 7-ik életév van elfogadva, a mi orvosi szempontból teljesen jogosult. Annyi tény, hogy a gyermek már a 7-ik életévében is biz gázdok képezetekkel és a beszéd középpontjában tud.

Már kezd önállóan gondolkodni és a mi fődolog: élnék vágyat mutat a felvilágosítások iránt. Számos, a környezetet gyakran farszót kérdések által, cizmilatos szemlelések jött kisebb események kísérletek által ezen vágyának kifejezését ad. Ennek fogva szükség van a tanításra.

De ezt ki más, mint az iskola tartozik a kevésbé vagyonos családok gyermekeinek adni, ha az anyák, — ahoz sem a kellő ismereteket nem bírják s talán a szükséges idővel sem rendelkeznek?

Ezen lektani tényekhez a concepcziának járulnak segítségül.

Az agy és a szemek minden más a születés után megmaradt szerveket fejlődésben nagyban felülülják. Viorotti szerint a test, a születéstől kezdve, egészen a

kifejlődésének a 25-ik évben történt befejezéséig, mindössze körülbelül a 19-zereséig mutat nagyulobodást, az egyes szervek ezen növekedésében azonban nagyon aránytalanul vesznék részt.

Emeltesse mello, hogy éppen az érteleme a szerve, az agy, már a legkorábbi gyermekkorban a legnagyobb mértékben nő, leginkább az első évben, helytelen sulya, több mint a kétszerese a születéskor volt sulyának, meg nagyobb mértékben, noha csak egyharmad, egészen a 7-ik évig, melyben sulya a fészorost ér el. Ettől kezdve egészen a 14 évig a növekedés jelentéktelen, a 14-ik évben magnum, a 20-ik évben teljesen beveződött.

Boyd Robertson egy kimutatásból, ki 2000-nél több alyat méri meg, kitűnik, hogy az agy növekedése mennyire dőrehatalt a 7-ik évben, s mennyivel csak egyharmad a 8-ik évben a gyarapodás, mivel a gyermekkor egész második felét évi szakában az agy sulya csak keveset növekszik. Már ezen körülmény is jól a mellett hogy az iskolába való belépés legalkalmasabb a 7-ik évben, mert a 8-ik évig való várakozással nincs sok nyerve. Az orvosi tapasztalat sem alapultatja eddig meg hogy Ausztria-Magyarország számos és terjedelmes részében, melyekben sok évtől óta az iskolai kötelezettség a 7-ik életévtől kezdődik, a gyermekek egészségük kar terült volna.

Mindamellett nem tagadható, hogy a népiszkola egyes gyermekek egészségére alkalmas lehet. Ezek olyanok, kik a fejlődésben hátramaradtak, kik szemléleg és testileg minemnek jól előkészültek, vagy általában a természetből gyengébbek gyermekek, kik a 7-ik évben nemelők a 8-ikban, sőt gyakran még a későbbi években sem képesek az iskola terhet elviselni.

Rendesen gyorsan visszanyerik ismét egészségüket ha az iskolából kivételnek: a hosszas tartózkodás a zárt szobalevegőben és a többé-kevésbé kényszerített helyzet, a gyermekek a tanítás alatt törni kell, a gyenge és a fejlődésben visszamaradt gyermekek káros befolyással van.

Ily esetekben a felvételnél a legnagyobb elővigyázat szükséges. Ugyisint a gyermekeknek, kik görvélves és angolkóros (rhechitis) hajlammal bírnak; hasonlóképpen olyanoknak, kik aszkóros szülőköt, vagy olyan családokból származnak, melyekben a szülők ugyan egészségesek, de a testvérek és a közeli vérokörök tudódvénben, és az ezzel rokon gumókóros betegségekben (tuberkulosis) főképpen agyhártyalobban szenvednek.

Ha ily gyermekek a hetedik évükig gumókóros hajlammal külsőleg nem nem is árulnak el, mégis megszűreterjedő kímeltre van szükségük s a zárt helyiségben való tartózkodás és a mozgálatlan ülés könnyen veszélyessé válhat rájuk nézve.

Azért nagyon célszerűnek tartanám, ha ily esetekben orvosi jóváhagyástól feltétlen függővé az elemi iskolákba való belépés, mely azt szükség szerint a 8 vagy 9-ik évre halasztaná el, mert a „mens sano in corpore sano“ csak ily módon volna elérhető.

Általában nagyon rendben találmán, ha minden gyermek a belépésnél az előlái és születési bizonyítvány mellett egy egészségügyi bizonyítványt, illetőleg egy bizonyítványt hozna arról, hogy a gyermek megfelelően ki van fejlődve, miáltal minden utóbb nélkül részeshet a tanításban. E bizonyítványt vagyonosabb családoknál a háziorvos, a szegényeknél pedig a hatósági orvosok állítják ki. (H. E.)

Közegészségügyi mozgalmak.

A parlamenti szünidő alkalmat adott a közéletnek, hogy a magasabb politikai kérdésektől eltekintve oly kérdéseket engedjen fölészre kerülni, a melyek nálunk mindeddig nem lúttak másod jelentőségű voltukból kibontakozni s csupan szűkebb szakkörökben foglalkoztatták az irántuk érdeklődőket.

Összerve a megoldandó feladatok nagy halmazát, a melyek mindenikének programjába vételet hangosan követeli közéletünk, s a melyeknek megoldását a pénzügyi kibontakozás reménye többé-kevésbé valószínűvé teszi, egy pillanatig sem ringathatjuk magunkat azon vélekedésben, hogy e most fölészre került kérdések legnagyobb része bizonyos időre ismét teljesen háttérbe ne szoruljon, más, a neonsókára teljes elénkséggel megnyitó politikai élet által fölvetett kérdések folytán.

A közti napokban a közegészségügyi foglalkoztatott a napisajtót és egy a hivatalos, mint a magán szak-köröket. Az országos kiskisnővelési kiállítás által egészségügyünk legérzékenyebb oldalán van érintve. Egy a napisajtó útján közöltetett eszmék, mint a kiskisnővelési kiállításban láthatóság és felolvasások útján produkáltak nálunk teljesen új dolgokként tűntek föl, s ezen tulajdonságuknál fogva a közéletmel közegészségügyi állapotaik felé irányoztak.

Mi, a mi közegészségügyi reorganizációját s ennek folytán államosítását illeti, ez időszertől nem vagyunk még abban a helyzetben, hogy szabatos véleményt nyilvánlíthassunk. A fölvetett eszme meg nagyon az általánosságok között maradt, távol a konkrét formulázástól. Egyet azonban mégis meg kell jegyeztünk.

Az egészségügy, természeténél fogva nem olyan igazgatási ág, a melynek tárgya csak bizonyos speciális körben és alkalomak között mozog, hanem a társadalmi élet minden egyes mozzanatában alkalmat ad a cselekvésre. A lakóház, az iskola, az utca s a nyilvános épületek azon határpontok, a melyek közepette a civilizált ember él és cselekszik. A közegészségügyi rendszert éppen ezeknek az egészségnek megfelelő berendezésen építik fel. Ez az egészségügyi adminisztráció előzőleg működő s mindentudó benyuló ága, a hol a hatósági rendelkező működések elvitathatlan jogosultsága van, míg a meg nem előzetett bajok elhárítása, a kórházügy, bűlöse és lelenegny tekintetében első sorban a társadalom van kötelezve.

Közelebbről tekintve a közegészségügyi rendszert kezelést, ki hajtja végre az egészségügy által előírt szabályokat? Az iskolánál első sorban az iskola épít-

tetője és berendezése, azután a tanító. A lakóházban, az építési engedélyozó közigazgatási hatóság, az utczák, az illetékes községi organum. Az egészségügyi rendszertnél tehát külön egészségügyi adminisztratív szervezetnek aktiv hatásköre nem képzethető s az egészségügy e részében, az egész adminisztratív szervezet államosításával természeténél szűnlen államosítva van. A közegészségügyi szakközlegének az ellenőrzés és szakvéleményezés munkája, a mely munkor kisebb apparátust igényel. A közegészségügyi többi részében főleg és első sorban a társadalom gondjaira van bízva, s ezekben az államnak csak támogatolag és a föfelügyelet gyakorlatilag van része.

Az egészségügyi rendszert terén bizonyos haladás el nem vitatható. Ebben ép oly része van az országos közegészségügyi egyesülésnek, mint a korábban, a mely ezt egyesület által ajánlott intézkedések fogantatása iránt meglette a lépéseket. A lakások, épületek és utczák fertőtlenítése nagyobb arányokat öltött és ezzel sikeresebb lett léve a járványok elleni küzdelem. A legelőbb és legpusztítóbb betegségek fertőző csúrk okozók, emellett a legelőbb, legpusztítóbb betegségek sikeresen megelőzhető, ha gondossággal és szigorral közdének a fertőzés szyrte való terjedése ellen. A fertőtlenítés, a betegök elkülönítése ép ugy feladatta a hatóságoknak, mint a közegészség, a mely működésében a hatóságok támogatva, a maga körében a fertőzést korlátozza. Így közel ma a fertőzés ellen a külföld egész közigazgatása és összes értelmisége: mint a halálzás rendkívüli eszközének.

Elfoglalta az egészségügy megillető helyét a közoktatásban. Volt közoktatásügyi miniszterünk orvosi felügyelet által rendelte az iskolákat s behozta az egész segített az iskolai tantervbe. Az ipartelepek engedélyezésénél egyik fő szempont a közegészségügyi. Legkevésbé történt meg a lakháztépési engedélyezéskor az egészségügyi követelmények szemmel tartása tekintetében. Mondhatjuk, hogy faliusi népünk mindenütt a legégyesületlenből lakik. Pestvármegye vagyonos és intelligens községei nagy részben is a házak egyetlen egy utca, és pedig nagyon kis ablakkal vannak építve, melyeknek egyetlen ablakzárnya soha sem nyílik meg szellőztetés végett, mert le van szögve. Mit várhatunk a kevésbé vagyonos és intelligens lakosoktól, midőn az utjabban kidolgozott építési szabályzatban a főváros is a régi hibás elveket akarja érvényesíteni s lehetetlené tenni sok időre a főváros egészségügyi haladását.

Az elemi szervek ellenőrzése hasonlóan nagyobb figyelemben részesül utjabban, elég legyen e tekintetben csak a számos általunk is ismertetett belügyminiszteri rendeletre utalnunk. Az új állategészségügyi törvény szoros felügyelet és vizsgálat alá helyezte a levágásra s közfogyasztásra szánt állatokat, s elrendelte a vágóhidak lefektetését. Az egyik fölúpszer minősége okvetlen javulni fog. A szesz italok, liszta kezelése az italmérésről szóló törvény értelmében az italmérés engedélyt nyertök óvalasabb megválasztásában egyik fő garancziáját nyeri s mindenesetre legalább az el lesz erve, hogy a nép rohamosan pusztító mérget ne igyék a meglehetősen sűrűn fogyasztott szesz italokból.

A köz-művelődési élet mozgalom indult meg közegészségügyünk legfelfigyaltabb ágának javítása érdekében is. Az egyik kiváló szakemberünk által a „gyermek-világ proletárjainak“ nevezett gyermekek ügyét értjük itt. A múlt évi nagy munkahalmaz megakadályozta ugyan a kormányt abban, hogy a lelenek ügye érdekében két év előtt egybeírvolt szakértő tanácskozmány tárgyalását újra fölvetesse, de közhatalosi tevékenységgel e téren is találkoznunk a mellett, hogy a társadalom működése nagy mértékben megelenevett s nagyobb arányokat öltött. A fővárosi tiszt főorvosa a dajkaszába adott csesemők érdekében igen fontos szabályzatot dolgozott ki, a mely gondos és szigorú ellenőrzést teremt a dajkaszába adott védtelemek fölött, s mely a varmegzei hatóság közreműködésével megvédelmezni igyekszik a fővárosi dajkaszába adott életet és egészségét. E szabályzat mindenesetre elég fontos arra nézve, hogy kiváló figyelemben részesítessék s hogy összes törvényhatóságainkal, különösen a városokat hasonló intézkedések fogantatására indítsa.

A társadalom nagyobb tevékenységet fejtett ki közegészségügyi egyesületeink, a lelkérszolgálat, a szünidei gyermektelep, a polihnikai egyesületek, egy szinten a gyermekmenhely s a bölcsődei fejlesztésnél melyeknek működése mindinkább nagyobb eredményeket mutat föl a közegészségügyi téren.

A jó közegészségügy iránt esakis anyagilag és értelmileg felelőbb népeknek van érzéke. A haladást, a melyet e téren tettünk, constatalni, kétszeresen örvendes dolog. Sok meg a teendő, de a feladatok megoldásának egyik nevezetes garancziája az ha pontosan tudjuk mi a teendő. A közhatalosi működésnek e teendőkhöz nagy és fontos része van s e működés, az adminisztratív reform keresztülvittele, a hatások pontos meghatározása, a teendőik eszközéri beosztása és szigorú megválasztása után mindenesetre intenzívben, rendszeresben, következőleg eredményesebb is leend.

M. K.

Hirek és Különlélek.

Szénvási úr. Pajor István kir. tanácsos árvasszéki elnök úr 6 havi szabadságideje letelén; hivatalát szep. 15-én vette át.

Ryma. Kanita Ödön győztes úr, a szent Kormához címzett b. gyarmati gyógyszerár tulajdonosa, s körökben általános tiszteletben és szeretetben álló fiatal barátunk szep. hó 18-án jegyezte el Streizinger Laura kisasszonyt, Streizinger Lipót nagy vállalkozók művelt lelkűtől kedves és szép leányt. Állás és szerencse kisére ezen szép házassági frigyel.

A hazánk tárgyában múlt szombat, a versenyzőkkel eleve tudatott napon, Novolny Antal temesvári vállalkozóval, a szerződés kir. közegező közbenjötté mel-

És édes csókba záml ajaka . . .
Hajók borul a holdas éjszaka . . .
Az álom karján rögtön völgy felett
Verődnek már a terhes fellegek.
„Uram!“ rohan be Ibrahim s szavát
Nehékes ágyuk folytatják tovább.
— „Fel talpra mind!“ — és a támadók
Köszöntésére a vár visszacsúsz.
— „Alim, szerelmem, béd magad reám!“
S kezénel fogva vonja a leány —
Es jöjj velem, a vár ha elvészett,
Te élj nekem s én mindenem leszek;
Ápollak, vödek szívem vörrel,
Vezetek ezer akadályon el,
Oh, jöjj, hisz drága minden pillanat!
A férfi áll, egy percze ingatár,
Aján öröm, szemében köny fakad,
Majd homlokán ül a vas-akarat. —
Mikor a hajnal földünk csókola
S a hős lég lenge fátolt lett reá,
Megmozdul Pálffy roppant táborá,
Léleg Majthényi szörnyű bosszúra,
Harcok zajára riad fel a völgy
S golyóporban bűszkén, mint a tölgy
Önnepre készen áll a vár fokán
Vitéz Ali és a legszebb leány;
Ali küzd, karja osztja a halált,
Golyó sivit és a golyó talált,
Leborul a lány, ajk meg ajkon ég
S együtt látják meg Isten szép eget . . .

Vége a harcnak, rohan a vár:
Vénül a tél és agg a fal;
Jó a tavasz s a fagyfuvallom
Enyhe szavára lomb a gyalon,
Festik a rózsá, ömlik a báj,
Újra teremtet élet a faj.
S ekkor a város dobban a szív,
A szerelemről mozdul a sír
Es hó a dal zeng és nyit a virág
Két szerető, giv ölelkezik át.

Pécs Szilárd.

lett, fényleg megkötött. Ez év november 15-ig teljesen készen helyén kell hogy álljon a 4 hangon, melyek súlyossága mintegy 1600 kilo, s így egyhangban jóval nagyobb, mint most egyáltalán mindannyi régi harangja. A harangok Emoll akkordban fognak hangzani. Novodny Antall főleg az ajándotta a végrehajtott bizottságnak, hogy az ő szabadalmaitól állított műve rendszere mellett olyan hangzatos harangcsoporthozat nyertünk, amelynek Solténhofertől csak mintegy 600 fttal drágább áron nyerhetünk, mert ezen állított rendszer a hangot annyira mélyíti, hogy a teljes tömör harang csak mintegy 2-300 kilo súlytalálhat adja ki ugyanazt a hangot. Novodny ezen harangjai mellett fényes bizonyoságot tesz a temesvári székesegyház részére készített új 5 hangrang. A gyűjtések nyilvános nyugtázását jövő számmunkán kezdjük meg; az előbbi eredmény igen kecsesítő.

Életrajzok. Gáson f. h. 8-án Stricker Edu ur fűnyves termében magnésium-világítás mellett előképek adtak elő. Az előképekben a következő dolgok és arak működtek közre: Paschis Henriknek, Wellblil Károlyné, Básthy Béla és nagyságok; Wellblil Irma, Sey Laura, Stricker Ilka, Matild és Irén kisasszonyok; dr. Paschis Henrik orvosudvar ur, Wellblil Károly uradalmi igazgató ur, Strazovec Lajos postfogári tiszt ur, nemkülönben öt kólyos apróság. A különben sikerült előképek befejezésével az összes közreműködők, valamint a nézőközönség is táncra kerekedett s táncoltak és mulattak a legjobb hangulatban virradtig.

Látnak emléktábla. Besztercebányai bizottság alakult azon czélból, hogy Lahner György tábornok 1848-iki vertanú emlékére szülőházán emléktábla emeltessék. Az egészen az a különös, hogy Lahner György szülőházát és házat nem tudják kipuhatolni.

A b-gyarmati év egyház sepről. 15-én tartotta kijelölési közgyűlést, mely alkalommal saját egyháza részéről asperselőt: Simkó Frigyes b-gyarmati lelkesít, főjegyzőt: Simonides Janos szécsényi ev. lelkesít, I. aljegyzőt: Hrk Janos málnapataki ev. lelkesít, II. aljegyzőt: Rutkay Sándor s-tarjani ev. lelkesít, pénztárnokul: Geduly Elek Ferenz lobonyárai ev. lelkesít és körnököül Sarkany Emil kis-zellói ev. lelkesít jeltette ki. Wladár Viktor asperser ur, az egyes egyházakhoz intézett levele szerint az asperségi adminisztrációt végleg visszavonult jól s kiérdemelt nyugalomra tér.

Szűret. B-gyarmati képviselő testülete a mutatkozó nagyobb mérvű szörlőrohadás miatt sepről 19-én tartott gyűlést elhatározta, hogy már holnapról, vagyis sepről 20-kától fogva lebet szűretelnek. Eesegen, a szűretet szintén e napon veszik kezdetül.

A hatvani kálvária. A répatermelési eszközök kiállítására, melyet Hatvanban rendeztek, varakozást felmúló sikert aratott. A szakminiszteriumok kiküldötték Hensch Árpádot és Schmidtet. A bíráló bizottság tagjai voltak: Iszak István, Dani József, Harkányi Janos, hr. Podmaniczky Géza, Kalla Ele, Lázár Pál, Karsai Albert és Vilmos, Koppely Géza, Szemere Huba, Fáy Béla, Nedeczky Tibor és Beretvány Andráis. Számos gazdát jelent meg a vidékről és a távolból, hogy a gazdák kiállításban megismerje a répatermeléshez legalkalmasabb eszközöket. A hazai gyártmányok közül különösen a Schik és Kühne Edu-féle gépek, továbbá a Fairbanks társaság és a Kollerich és fia cég eszközei tünnek föl, míg a külföldi kiállítások közül Moding Gustáv marenhegyi gyáros aczéllvillái nyerne legjobban elismerést.

Pénzügyi meghagyások. Fontos igazságügyi reformot helyez kiáltásba Szilágyi Dező igazságügyi miniszterünk. A reform oly jogviszonyokra vonatkozik, melyek egyes tartozásokból és követelésekből erednek. Ezen tartozások és követelések ezentúl nem lesznek tárgyalási, hanem a bíróság az adós fél ellenében egyszerűen fizetési meghagyást bocsát ki, melyet nyomban kézbesítenek az adósoknak.

A Nigridi Napár. díszes kiadásban megjelent, oly ár mellett (36 kr.) melyért hason kiállítás naplót nem lehet venni. Benne van minden, ami vármegyénként illeti. Elneli a napár érdekelt azon három arczkép is, mely gr. Györky Ábrahám volt főispánt, Gr. Degenfeld Lajos új főispánt és Sebestyén Janos alispánt sikerlően ábrázolja. Jó kelet kívánunk neki!

Vájtársulatok. A 48-as és függetlenségi párt közlönyévé alakult át okt. elsejétől kezdve a „Budapesti újság,* s Hentaller Lajos orsz. képviselő szerkesztése mellett fog megjelenni. Előfizetési ára egy évre 12 ft.

A b-gyarmati népház a tulajdonát képező ujonnan berendezett fürdőt, Barth Lipót és fiainak — a részvényeseket teljesen megnyugtató vételárban örökaron eladta.

Zöldmármagye közönséget kínosan halotta meg az az eset, hogy Lazarovich Imre, a besztercebányai járás főszolgabírója ellen a legutóbbi vármegyey közgyűlésen az elűné felmerült többrendbeli vádak miatt, feyelemly vizsgálattal rendeltetett el.

Gyársh. Dr. Polerczky József orvos és sebész tudor, járási tiszteletbeli orvos és S-Tarjan tiszti orvosa S-Tarjanban 33 évesben elhunyt, s e hó 15-én nagy részét elmenteltetett. — Losonczon Bishak Ádám urat, Losoncz városának érdemteljes polgárát, s az iparügyek darcú bajnokát súlyos csapás érte azáltal, hogy kedves neje, szül. Benkner Ida asszony életének 53-ik évesben elhunyt. Temetése a múlt vasárnap általános részvét mellett ment végbe. Boka poraikra!

A b-gyarmati működőkö társulat Szeremly Zoltán ur szíves közreműködésével és bírság felvételével már a nyári színházban előadást tart. Színe körül a „Borradérni* című drámaoltal *et megfogó *t. Partitók* című vígjáték. A tiszta jövedelmén részben a helybeli rom. kath. templom harangjainak beszerzési költségeinek fedezésére fog fordíttatni.

Zárszkedelm m. kir. miniszter következő rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz: „Felmerült eset melabalki tudomás és ellenőrzés közszolgálati alkalmatlanság felmondó figyelmeztetést követve értesített a felfatalt hogy azon esetben, midőn egyrészt közszolgálati közhatalom (locomobil) állatgat fel, másrészről közszolgálati

kazanfűtők is megbízhatók, ha az utóbbiak egy vizsgálattal és szabályszerű képzéssel bizonyítványonm elallott közszolgálati közszolgálati folytonos felügyelete alatt állanak; ki a megzongy, helyes képzéssel önként ért-felügyelet felvételére tartozik. Baross g. k.*

A szűretet Hontmegyében, még Szecstényben is a múlt hetet negyedik megtartották, s az újkor a korai erésnet fogva minőségileg teljesen kielegő.

Látszólag egyetemes. A british medical Association (angol orvos egyesület) egy bizottságot küldött ki annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy a szesz italok élvezése minő hatást gyakorol az emberi élet hosszúságára. Ennek kutatásai a következő eredményre vezettek: 1. A ki soha edeleben egy csepp szesz italát sem iszik, az el átlag 51 év 22 napot. 2. A rendszeres mértékűen ivó 63 év 13 napot. 3. A részeges ember 53 év 19 napot.

Nevelők grémiuma. Hogy mennyire hasznalhajtó, eledetes dolog a gyümölcsfa nevelés arról folyton elegend irnak a szakközönség és lapjaink szakrovatai: a nép azonban s ezalatt értelm a közepesztályi kertek és földkel bíró egész zömlet is — tehát ismétlem a nép még sem látszik arról legkisebb tudomást sem venni, s ha parlagon nem hagyja is egyenmely alkalmas földet, de változtatni kell a török-batár-nemet pusztító idejében is folytatható gazdálkodási módot, ilyenképen természetesen, hogy kellő hasznát nem tud magának földjéből teremteni, hogyné görnyedne aztán a nagy adók súlya alatt. Igazi barátja, úgy látszik, kevés van a napelek, nemcsak tettel, de még szóval sincs, különben felvilágosítgatnak őt, példaként rámutatván az élelmes kesz-kemeti-köröskörre, akik 20-25 év óta a gyümölcstermesztést is komolyan fűzve, e czikkból csakhamar s most már évenként százezerre meő forintokat vesznek be a külföldről. Enapokban Sveiczból érkezett mintegy 50 vasúti vagonra való almát és körtét nem lehetne-e itt össze vásároltatni? — Papok, tanítók és előjárók vegyetek tehát szívekre ezen kézzel fogható példát, és serkentsek a népet, hogy a gyümölcslopusátnál nemcsak szebb, de jobb is a gyümölcsfa-nevelés!

Mennyi egy millió? Mindenki tudja, hogy egy millió annyi, mint milliószor millió. Ennek kimondására két másodperc, leírására 10 másodperc elegendő, hanem egy billiót számolni, arra egy ember sem képes. Bizonyítéka ennek, hogy mindenki képes egy perc alatt 160-170-et számolni; feltéve hogy 200-at számolni valaki egy perc alatt egy egy óra alatt 1200-at egy nap alatt 288000-et és egy év alatt, 365 napot véve egy évek, 105,120000-et. A szókó napokon a számláló pihenhet. Ha már Ádám életének első pillanatában kezdett volna, egy billiót számolni véve — még ma napig sem volna azzal kész, mert szén ősség elszámolására 9412 év, 34 nap, 6 óra és 30 peremi idő szükséges.

Kincset szellemi kincset szerez az, a ki a „Képes Családi Lapok* című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra előfizet. E lap dazdag tartalmával, értelem s izés nemestől olvasmányival valóságos szellemi kincsárat képezi a magyar családoknak s „Nő a házbán* című mellékletével nélkülözhetetlen barátja a családanyának. Közleményei minden számban a legjobb magyar íróktól erednek s a család bármely tagjának hasznára a kezébe adhatók. A „Képes Családi Lapok* előfizetési ára egész évre 6 ft. félve 3 ft. negyedévre 1 ft 50 kr. s a kiadónival (Budapestben, nagy koroná-utca 20 sz.) melyhez az előfizetők levezet-szerében postautalványon intézkedni, kívánatra hárkinek ingyen és bérmentve szolgát mutalványszámokkal. Ajánljuk olvasóinknak előfizetést vegt.

Megjelent Fülöp György szerkesztésében az „Olvasókör* szépirodalmi regény-folyóirat legutóbbi füzeté. Új Párisi titkok* című társadalmi regény tartalommal. E regény folyóiratot ajánljuk olvasóinknak a közelebbi teli esteire olvasás végett, mert mondatjuk őszintén, hogy e füzetekből mindegy a legérdekesebb regényeket hozza olvasói elébe, s különös kedvezmény árak mellett más regényeket is becsajít rendelkezésére. Előfizetheti a havonként 2-szer megjelenő füzetekre Budapestben a kiadó Kormányos Róziánál Üllői-út 21. sz. A előfizetési ára félve 3 ft. — Mutalványszámával is szívesen szolgát a kiadó.

A „Budapesti Hírlap*-ot, mely Csukási József és Rakosi Jenő kiadótársaságok szerkesztésében áll kilencedik esztendőjzt el. Magyarországi legkedveltebb és legterjedtebb lapjává avatta a közönség partfogása. Paratának tetőz elterjedését a hazai olvasó közönség öröki me: az apróbbaknál kívül a lap elődésége is teszi. A legérdekesebb ember is előtérre hoz egy számért négy krajczárt, hogy tájékozott szerezzen a politikai, társadalmi és művészeti események fölül. A „Budapesti Hírlap* múlt napján kiad 25-30000 példánytlan farag kárákban, oktatva sokakat azáltal hű értekezettel szolgát a világnak minden nevesebb eseményéről. De elismertette a lap terjedését teljes politikai felügyeletre is, mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlatlan tiszta igazság szempontjából ítéljen s egy a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a „Budapesti Hírlap* nemcsak politikai hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megvala teljes felügyeletet. A hírek-gyara és híreles közlése is sokat lendített a „Budapesti Hírlap*-on, mely csak társadalmi annyit kelt, a melytől harmadik évtől kezdve egy magyar lapnak egész évtől kezdve volt a tudósításokból szerkesztésére várt az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy dorgál, ev vagy féltelmezett, de mindig oktatónak szál, a hogy egy tíz óra jó barátságos illik. A szerkesztőségnek legnagyobb becsü tagja állítja egész esztendő alatt a „Budapesti Hírlap* külhíreinek részén az az ország minden pontján, hogy ellátja hírekkel a „Budapesti Hírlap*-ot. Európában széles körben terjedtetik a legérdekesebb dolog, melyről manapság már kimerítő jelentést is szolgálna a „Budapesti Hírlap*. A külföldi világrovárosban rendszeres levelező vannak s a hová szűkebb, oda küldi minden küldi el szerkesztésig tartja. A „Budapesti Hírlap* napról napra arra törekedik, hogy minél szélesebb körben tájékoztasson és olvasni kelt. E közzététel minden nap a magyar családokhoz, dicier vagy d

